

Reactie Nederlandse Vereniging van gecertificeerde Incasso-ondernemingen (NVI) op de internetconsultatie Wet stelsel kredietregistratie

Woerden, 3 september 2023

De Nederlandse Vereniging van gecertificeerde Incasso-ondernemingen (NVI) is sinds 1989 dé brancheorganisatie van en voor incassobureaus. De leden van de NVI¹ staan voor MVI: Maatschappelijk Verantwoorde Incasso. Zij zijn allen Incasso Keurmerk-gecertificeerd en de kantoren worden om de twee jaar gecontroleerd door het onafhankelijke Keurmerkinstituut te Zoetermeer. Dit borgt de kwaliteit van het incassoproces met een hoge standaard. Incasso-ondernemingen die het NVI Incasso Keurmerk voeren voldoen aan strenge (kwaliteits)eisen die aanzienlijk verder gaan dan de eisen van de per 1 januari 2024 geldende Wet kwaliteit incassodienstverlening (Wki).

De private incassobranche helpt schulden vroeg in de ‘schuldenketen’ op te lossen. Deze belangrijke rol moet ingevuld worden met oog voor het belang van de schuldeiser én de schuldenaar. Het motto van de NVI is al jaren: ‘*wie iets koopt, moet daarvoor betalen*’. Gebeurt dat niet of niet meteen, dan helpen onze leden daarbij. Niemand is gebaat bij verdere escalatie zoals dure gerechtelijke procedures of langdurige trajecten van schuldhulpverlening. Wel bij snellere afhandeling, ruimte in het toestaan van een minnelijke betalingsregeling en vooral ook minder kosten en daardoor minder stress, voor schuldenaar én schuldeiser.

De NVI vindt regulering van de incassobranche belangrijk. We hebben steeds bepleit dat er een gelijk speelveld dient te zijn met bijpassende bevoegdheden in het minnelijke traject voor zowel incassobureaus, gerechtsdeurwaarders en incasso-advocaten. Nu met de aanstaande invoering van de Wet kwaliteit incassodienstverlening (Wki) de incassobranche wordt gereguleerd is het des te belangrijker om te zorgen voor een gelijk speelveld.

De wijze waarop door marktpartijen gebruik kan worden gemaakt van informatie over de kredietwaardigheid van consumenten en bedrijven speelt daar een belangrijke rol in. Zeker nu zo uitdrukkelijk is aangegeven dat het voorkomen van financiële problemen bij mensen door de wetgever belangrijk wordt gevonden, evenals de mate waarin risico’s voor kredietverstrekkers (en andere schuldeisers) moeten worden beperkt.

We stellen het op prijs om via de internetconsultatie te kunnen reageren op het voorliggende wetsvoorstel, dat voor menig incassobureau dat hiermee van doen heeft erg belangrijk is. We vragen uw aandacht voor de onderstaande onderwerpen die naar onze mening aanscherping, bijstelling of heroverweging behoeven, juist ten aanzien van incasso-organisaties.

Namens het bestuur van de NVI,
Connie Maathuis, voorzitter/directeur

(Onze reactie is digitaal ingediend en daardoor niet ondertekend)

¹ Per juli 2023 heeft de NVI 26 leden en 1 geassocieerd lid en een gezamenlijk geschat marktaandeel van 65% van de incassomarkt

Algemene opmerkingen

Het belang van adequate kredietregistratie is evident. Het helpt dat langs deze weg overkreditering bij consumenten wordt voorkomen en het helpt te beschermen tegen financiële problemen. Voor kredietverstrekkers is het ook van belang om de nodige risico's te kunnen beperken. De leden van de NVI zijn werkzaam in de minnelijke incasso en een aantal van hen verricht o.a. incassowerkzaamheden ten behoeve van consumptief krediet vorderingen. Het is niet alleen aan (achterstanden op) die vorderingen toe te schrijven dat problematische schulden ontstaan. Dat probleem ligt veel breder en ziet toe op de nodige andere onderwerpen die zich in het leven van consumenten (kunnen) voordoen. Niet zelden zijn het zelfs overheidsvorderingen die leiden tot onoverkomelijke financiële problemen. Gezegd moet daarom worden dat niet alleen BKR maar ook kredietinformatiebureaus een rol van belang moeten hebben in de nodige creditmanagementvraagstukken.

Geen argumentatie

Niet valt in te zien waarom nu wordt gekozen voor wettelijke regulering van het stelsel van kredietregistratie en dan ook nog via één organisatie, te weten BKR. De Memorie van Toelichting geeft dit zelf ook weer op pagina 2:

*'Thans is het beheer van het stelsel van kredietregistratie niet wettelijk geregeld. Het wetsvoorstel erkent en onderstreept het belang van kredietregistratie en beoogt de huidige praktijk zo veel mogelijk in stand te houden, **aangezien zich geen problemen voordoen die aanleiding zijn tot een herziening.** Gezien het belang van het voorkomen van overkreditering en het voorkomen van problematische schulden en de aard van de informatie die in het stelsel van kredietregistratie worden verwerkt, is het wel goed dat keuzes omtrent de overeenkomsten die in het stelsel worden opgenomen, omtrent de doeleinden, en over hoe lang gegevens worden geregistreerd, **niet langer aan de private sector worden gelaten, maar dat hierover door de wetgever democratisch gelegitimeerde keuzes worden gemaakt.**'*

Niet valt te begrijpen dat de private sector wordt uitgebannen zonder dat er problemen zijn die aanleiding zouden kunnen geven voor herziening. Toch wordt zonder verdere argumentatie daartoe in het onderhavige wetsvoorstel besloten. Dit kunnen wij niet plaatsen en we achten op zijn minst een nadere uitleg noodzakelijk.

Versnippering van informatie

Ook de MvT-opmerking (pagina 5):

'Meerdere stelsels van kredietregistratie leidt echter ook tot versnippering van informatie.'

kan niet goed worden geplaatst. Het is geen probleem dat op meerdere plaatsen informatie te vinden is. De bestemming van informatie leidt juist tot het bij elkaar plaatsen van informatie die ook met elkaar van doen heeft. Het grote gevaar van alle informatie in slechts één register met alle huidige risico's van dien (hoe kan een burger uit het systeem komen, wie heeft toegang, risico's tot het hacken van registers, etc.) zijn vele malen hoger en leiden tot aanzienlijke problemen én kosten voor burger en maatschappij.

Versnippering van informatie is tot dusverre geen probleem gebleken. Juist de private markt onderkent het risico op datalekken. Sterker nog: zij weten als geen ander dat hun goede naam en faam wordt aangetast wanneer zij hier niet goed voor zorgen en waken ervoor dat dergelijke problemen ontstaan.

Kredietnemers weten daarnaast heel goed waar zij geregistreerd staan en de AVG geeft hen al jarenlang de nodige houvast om een eenvoudige uitvraag te doen bij alle organisaties waarvan zij vermoeden dat sprake kan zijn van registratie. Niet valt in te zien dat in dit stelsel nu gekozen gaat worden voor BKR als enig kredietregistratiebureau, met alle gevaren van dien.

Innovatiegebrek

MvT (pagina 5): *'Als er meerdere stelsels van kredietregistratie bestaan, hebben kredietaanbieders de keuze om verstrekte kredieten bij een stelsel naar hun keuze te registreren. Dit zou concurrentie tussen stelsels tot gevolg kunnen hebben wat kan leiden tot innovatie.'*

Dit is een indringend onbegrijpelijke gedachte uit de toelichting. Hoe kan een keuzemogelijkheid voor kredietregistratie en concurrentie tussen stelsels die tot innovaties kan leiden, worden verworpen? Of op zijn zachtst gezegd niet wenselijk worden geacht? En welke gedachtegang ligt hieraan ten grondslag? Is innovatie dan ongewenst rondom dit onderwerp? In het huidige stelsel zijn er meerdere keuzemogelijkheden, en sluitende argumenten om dit niet meer te willen zijn niet gegeven in de toelichting. Waarom dan innovatie uitsluiten voor de (nabije en verre) toekomst? Het gebrek aan innovatie is slecht voor menigeen en zeker voor de incassobranche. Meer dan ooit is 'schulden klein houden' het credo. Dat kan alleen wanneer op tijd bezien kan worden wat de mogelijkheden tot verhaal zijn en ook dat dit via private marktpartijen blijvend mogelijk is.

Eén uitvoerder is onwenselijk

Het geeft zorg dat één organisatie belast wordt met deze wettelijke taak. Uit de MvT valt niet op te maken waarom voor een wettelijke positie van BKR wordt gekozen. Daarmee wordt bovendien ook afgestapt van het 'gerechtvaardigd belang' waar tot dusverre ook BKR zich aan dient te houden. Wat is de achterliggende redenatie om BKR voortaan als enige vanuit 'wettelijk belang' te laten acteren, waarmee veel minder eisen worden gesteld aan deze organisatie? Juist de komende jaren zal het zorgvuldig toepassen van de regels ten behoeve van burgers kritisch moeten kunnen worden gevolgd. Als er een afzwakking in de scherpheid van de regels aan de orde is, zal dit de zorgvuldige afwegingen onder druk doen staan.

Voorwaarden aanwijzing taak

In art. 3 lid 2 staat:

'Onze Minister kan aan de aanwijzing beperkingen stellen en voorschriften verbinden. Hij kan na de aanwijzing de beperkingen en voorschriften wijzigen en nieuwe beperkingen en voorschriften vaststellen.'

Juist op het gebied van kredietregistratie en verwerking persoonsgegevens zal voortschrijdend inzicht in de komende jaren aan de orde zijn. En hoe breed zal in de – al dan niet nabije – toekomst uitbreiding of inperking dan aan de orde kunnen zijn? Welke gegevens gaan voorts in het BKR-register opgenomen worden? Wie krijgt verder inzage in en wie kan er welke conclusies uit trekken? Gaat de overheidsbemoediging zich dan nog meer uitbreiden? Hoe wordt voorkomen dat er een BKR ontstaat dat werkt vanuit de systematiek van 'Big Brother'? Graag ziet de NVI dat in het wetsvoorstel een minder uitgebreide bevoegdheid tot wijziging wordt gegeven dan nu is voorzien.

Onzekerheden op uitbreiding

Artikel 5 lid 2 vermeldt:

'Onverminderd het eerste lid, kunnen in het stelsel van kredietregistratie ook gegevens worden opgenomen over bij algemene maatregel van bestuur te bepalen overeenkomsten waarmee natuurlijke personen een financiële verplichting aangaan.'

De inhoud hiervan kan verstrekkinge gevolgen hebben voor andere kredietinformatiebureaus wanneer alleen wijzigingen voor de werkzaamheden van BKR hiermee worden bedoeld. Waarom zou hiervoor moeten worden gekozen zonder aanleiding daartoe? Graag vernemen wij meer informatie over waarom hiervoor wordt gekozen. Daarnaast komt ons de route ervan via een algemene maatregel van bestuur als onwenselijk voor.

Tot slot

NVI ervaart in het onderhavige wetsvoorstel de nodige risico's in zich heeft en veel onduidelijkheden laat zien. Dit, terwijl juist nu in ons land een verwoede discussie gaande is over het ontstaan en vooral ook het oplossen van schulden bij burgers. Daarbij gaat er veel tijd, aandacht én geld naar situaties waarin er eigenlijk al volop problemen zijn. Achteraf beredeneerd kan alles worden opgelost, en daarin schuilt juist het probleem. Juist nu zou er veel aandacht moeten zijn voor preventie en het echte voorkomen van schulden, hetgeen ondermeer door goede creditchecks voorafgaand aan een overeenkomst te bewerkstelligen zou kunnen zijn. Daarmee zou er voor schuldeisers een veel bredere kijk mogelijk moeten zijn in de financiële situatie van hun contractspartij, in casu consumenten. Juist wanneer laatstgenoemden in menig situatie zelf niet de verantwoordelijkheid (kunnen of willen) nemen voor het sluiten van overeenkomsten die passend zijn bij hun financiële situatie. Het komt ons voor dat hierover nog meer het gesprek moet worden gevoerd dan nu aan de orde is.

Mochten er naar aanleiding van het bovenstaande vragen zijn, is de NVI altijd bereid om een nadere toelichting te geven. Voor de goede orde geven wij mee dat onze reactie openbaar mag worden gemaakt.
